

Andelka Hedrih

Doktorant-stipendista Ministarstva za nauku i zaštitu životne sredine republike Srbije

Milkica Nešić

Institut za fiziologiju,
Medicinski fakultet,
Niš

FUNKCIONALNA ASIMETRIJA HEMISFERA – BIHEVIORALNI ASPEKTI

Za pravilno funkcionisanje mozga neophodne su obe hemisfere. Pojedine funkcije bolje obavlja desna, a pojedine bolje leva hemisfera. Ova pojava poznata je kao funkcionalna asimetrija mozga. Brojni faktori mogu uticati na ovu pojavu. U radu se sistematizuju rezultati dosadašnjih istraživanja u oblasti funkcionalne asimetrije moždanih hemisfera. Postoje brojne teorije o njenom poreklu (genetska, morfološka, psihološka, bihevioralna), koje razmatraju različite faktore od značaja (genetska struktura, sredina – prenatalna i postnatalna, anatomske razlike, hormoni, pol). Predstavljene su neke od najznačajnijih istraživačkih metoda i postupaka koji se koriste u istraživanjima fenomena lateralizacije moždanih funkcija – Vada (Wada) test, Navonova slova, eksperimenti na podeljenom mozgu. Prikazani su nalazi koji govore u prilog postojanja razlika u funkciji između hemisfera u pogledu kontrole motornih funkcija, vizuelne pažnje, vizuelnog traženja, opažanja oblika, opažanja prostornih odnosa, opažanja predatora, načina obrade slušnih, olfaktivnih, taktilnih i nociceptivnih informacija.

Ključne reči: hemisfere mozga, funkcionalna asimetrija, ponašanje

FUNCTIONAL ASYMETRY OF BRAIN HEMISPHERES – BEHAVIORAL ASPECTS

For normal functioning of the brain both hemispheres are necessary. Certain functions are better performed by the right hemisphere and certain others by the left one. This phenomenon is better known as functional asymmetry. This paper summarizes the results of previous research in the area of functional asymmetry of brain hemispheres. Numerous theories about the origin of this asymmetry exist

(genetic, morphological, psychological, behavioral), which consider different factors of relevance (genetic structure, environment – prenatal and postnatal, anatomical differences, hormones, gender). Some of the most significant research methods used in the area of lateralization of brain functions are presented – Wada test, Navon letters, split-brain experiments. Research results providing data in favor of the existence of difference in function between hemispheres in the areas of motor function control, visual attention, visual search, contour perception, spatial relation perception, predator perception, processing of auditory, olfactory, tactile and nociceptive information are presented.

Keywords: hemispheres of brain, functional asymmetry, behaviour